

2 CENTESIMI

Predbroja za Monarhi...
Abbonamento per la Monarchia: Corone 4 per 3 mesi. Un singolo numero 2 cent.

OMNIBUS

2 HELLER

Za vrštenje objava u Malom oglašniku...
Najmanja pristojba 30 p.

Per le inserzioni d'avviso...
Jedes Wort im «Kleinen Anzeiger» kostet 2 h.

Islazi svak dan osim nedjelje i svetka u 11 ura prije podne.

Esce ogni giorno eccettuato le domeniche e feste alle 11 ant.

Erseheint täglich außer an Sonn- und Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Jedes Wort im «Kleinen Anzeiger» kostet 2 h. Die abdrückte Taxe 30 p.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr. prije J. Krmpotić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Javna skupština „Narodne rad. organizacije”

Skupština sazvana jučer za 10 sati u jutro, morala se je dogoditi za 20 časaka radi zaključivanja vlaka kojim je došao iz Trsta predsjednik «N. R. O.» Dr. Josip Mandić.

L. Križ

koji daje račun o djelovanju organizacije u ovim zadnjim trim mjesecima. Organizacija ima sada 522 člana. Maleni je to broj za grad Pulu, gdje bi ih moglo biti barem duplo toliko.

Predma je naša radnička organizacija skromna, ipak je dosta postignula, te su njezini računski svi u redu, njezino je poslovanje pošteno. Preko 60 unesrećenih obitelji se je do sada pomoglo. Stupilo je u ova zadnja tri mjeseca 5 novih utereljiteljnih članova i 75 redovitih članova, a 30 se ih je moralo brisati radi elanovanja članarine.

Iza toga uzima riječ predsjednik «Nar. Radničke Organizacije» u Trstu

Dr. J. Mandić

koji burno pozdravljen, izražao pozdrave matice iz Trsta i tamošnjih slovenskih radnika, koji sa simpatijom prate borbu u Puli. Obzirom na mladost Organizacije u Puli, nemože se — veli dr. Mandić — očekivati od iste velikih stvari, te on priznaje, da se je obzirom na to i obzirom na naše okolnosti dosta učinilo do sada.

Velika je zasluga Organizacije u Puli, što je probudila narodnu svijest, što je sakupila toliko naroda pod moćnom zastavom. Vruće zagovara zadržavanje, jer je to put do slobode radnika. Mi moramo riješiti narod od krvopija, moramo osnovati kreditne zavode, a to je već u Trstu dobro upućeno.

Skupština je predsjednika matice Dr. Josipu Mandiću na koncu njegovog govora burno poveljivala. Zatim stade govoriti

Dr. M. Laginja

kojega narod, čim se pojavio na pozornici frenetično pozdravlja i kliče: Živio!

smije sve očekivati u dvie tri godine, kako je pravo opazio dr. Mandić. Nijedna se stvar brzo ne razvije ni postigne, sve ide svojim redovitim naravnim putem.

Biti će i danas kojijod te će skriviti nas, nu imaćemo i sredstva da ga dozmemo pameti. Reći će tkožod, čemu to vječno naglasivanje jezika, nam treba kruha, a ja mu odgovaram, da upravo zato je naš narod treba kruha, treba prikribiti njegovom jeziku dostojno mjesto.

Laginja govori zatim o zem. izborima. Opazuje, da je vrijeme za reklame prošlo, na za popravke manjih pogriješaka na primjer točnu ulicu i broj kuće, ili pravo očinstvo, ili zanat, vrijeme je do az. oktobra.

Govornik se zatim obraća vladinom zastupniku gospodinu Aducu, nu im izražuje želju, koju nek on probi svojim starišinama, neka najme kapetanat sam po svojim ljudima ili po pošti diti legitimacije a podnošti po je nedade opeini puljskoj.

Pojavi se zatim ponovno

Dr. J. Mandić,

koji u poduljem govoru preporuča nek se u Puli osnuje čim prije naša zadruga (cooperativa) za preuzeti iskrcavanje i ukrucavanje razne robe. Slaveni u Trstu će nastojati da tim sredstvom oduzmu isključivu moć socijalistom, te ovi neće imati više terorizirani radništvo a to će imati posljedica i na političkom polju.

radn. organizaciju ili ćemo vas sve potjerati odmah iz radnje. Sasvim tim da je bio položaj tih radnika naše organizacije težak, ipak se je ugodno riešilo i to pitanje i terorizam socijalista u Trstu u dobrom je djelu već skrsen.

Haramina

koji zagovara u opće organizacije radnika i nadu se la će radnici udruženi u «Narodnoj radničkoj organizaciji» pomoću novine i knjižice, i međunarodnog općenja doći do osvođenja da je radništvo spas jedino u međunarodnoj (internacionalnoj) organizaciji.

Dr. M. Laginja

da pobije predgovornika.

Najprije opaža da je Haramina govorio pristojno i žali da tako bi po svuda morali govoriti socijalisti. Opominje ih neka ne stavljaju njega, Laginju i Rizzi-a sve u jednu vreću, on i Rizzi ne spadaju zajedno jer Laginja trpio i žrtvovalo se za narod a uzgoren je u narčvotji biedi i nesvoji. Već od drugog razreda latinske škole počeo je zasluživati si kruh, kad je davao pouke drugom djaku i dobivao 2 forinta mjesečne plaće i svaki dan bielcu kavu.

Nakon toga se Laginja osvrnuo na poznatu lipovsku pisanje lista slovenskih socijalista koji su ponovno napisali infamnu laž koja više osvetu pred Bogom, da je najme Laginja pitao pojedinog svojeg branjenika iz Velog Vrha po 300 K prijete rasprave. Laginja ponovno odbija od sebe takvu crnu klevetu; ponovno izjavlja da u onoj pravdi nije niti pitao, niti dobio prebjenice pare, te pozivlje ako se tkožod nalazi tko će ga utjerati u laž, nek pristupi bliže, nek mu pogleda oči u oči.

Dok vi — nastavlja Laginja na naslov socijalista — tako govorite i te crne laži širite, ne možete dolaziti ano te reći nam: i mi vas ljubimo! Govornik zatim spominje naše škole, našim trudom i novcem sagrađene i današnju talijansku zabavu u Puli za talijansku gimnaziju. Danas će oni sakupiti možda koju hiljadu kruna, nu što je to za jednu gimnaziju? Naš će biti novac, koji plaćamo obćini i pokrajini, kojim će se ta gimnazija održavati, a nas se nije pitalo ništa i nama se krute najprve pučke škole! Pa i gimnazija u Puli služiti će više bogatašem, jer samo oni mogu školati djecu od visokih škola, a siromašniji većinom izuze 4, 5 ili 6 razreda, pak moraju stupiti u životnu borbu, a to je najveća nesreća i kuga za narod (brava istina i mi ovdje vruće preporučamo svima: ako niste podpunoma sigurni, da će vaše djele moći izući barem cilju gimnaziju 8 razreda, a još bolje zatim stupiti na više nauke, nemojte ga dati u gimnaziju, jer nema nesrećijega stvara od onoga, koji se mora nakon malo godina po gimnaziji vracati, po pisarnama od nemila do nedraga i

nikad postati svoj gospodar, nu o tom drugi put više. Op. ur.)

Govornik ponovno spominje pučke škole našim tudom i troškom osnovane i održane, te se ovrće na osobiti način na škole u Puli i okolici, a socijalisti, kako se oni ponašaju? Kad mi sakupijamo novce za naše pučke škole, koje su nam kravvo potrebite, socijalista više ne dam, ja sam internacionalac. Sada pako kad talijani slave i pobiraju novca za svoju gimnaziju, danas glavni list socijalistički «Lavoratore» sa svom ljubavju piše o toj svčanosti, dopače dolazi socijalistička fanfara iz Trsta!! Laginja govori o stanovitoj fukari, koja zlorabljuje uzvišeno ime Dante Alighieri-a, tog muža kome je teško naći para i komu se cilji svijet klarja. Dante je bio učenjak, pošten, pametan i kršćan dušom i telom. On se je u velebnog njegovj pjesmi «Divina Commedia» povoljno izrazio o Hrvatском narodu i izstaknuo njegovu bogoljubnost. Laginja se ovrće zatim na podlo pisanje «Giornaleta», koji upravo u današnjem broju samo da uže strasti, zloslužec se imenom velikog Dantea, pogrdno piše o nama Hrvatima. «Giornaleto» navajda nekatke pogrdne stihove iznešene od jednog nazovi pjesnika, koji opisuje tobožnji put Dantea-a i Vergilia u Pulu, kad smo mi imali «Citonica» u Citeo S. St-fano. I tu, blizu Citonica, koju «Giornaleto» zove: «Citagovina», da se je čulo mnoštvo barbarških rieči, urlikanje divljih zvieri — tako nazivaju naš jezik! Da, i danas — svršava Laginja — na takovu svčanost dolaze i socijalisti, Haraminovi drugovi poći će na ono veselje! Ponovna brva pljeskanja i živahnog odobravanja pozdravi Laginju kod svih zadnjih rieči, te uzima zatim konačno rieč

L. Križ,

koji se zahvaljuje na liepom broju prisutnika, te ponovno pobija socijaliste i njihovo pisanje, te fariješki govor. Narod je ogorčeno i glasno osudljivo socijaliste, te se mirno i zadovoljno uputio put svojim kućama.

Približuju se dani velike važnosti, puno veće važnosti, nego što su bili lanjske godine. Čeka nas ljuta borba, zato narode na noge lagane. Kod svih sastanaka neka budemo u velikom broju, šitaj pomnijavo naše novine, stajaj upute naših ljudi; i čuvaj se paklenških nastajta socijalista i drugih trojih protivnika.

VIESTI.

Mjestne.

Večeras u Sušak.

Odlazak je točno iz Pule na 6 sati. Parobrod pristaje uz obalu blizu kasarne.

Upozorujemo da se moraju svi sokolaši koji imaju društveno odielo naći ča prije odlaska parobroda u «Narodnom Domu» oduka će se, obućeni u sokolokom odjeću, uputi korporativno put parobroda.

Knjige na prodaju.

Naša papirnica dobila je od družbe «Braće hrvatskoga zmaja» u Zagrebu, slijedeće knjige na prodaju: Dr. Velimir Deželčić: «Pjesme», cijena i K. «Kopnom i Morem», 80 para; «Dva brata Ivan i Ljudevit Tomšić», 50 para; «O evoluciji modernih slobodnih knjižnica» (predavanje), 50 para.

Božidar pl. Kukuljević-Sakcinski: «Mladost Ivana pl. Kukuljević-Sakcinskoga», 40 para.

Emilij Laszowski: «Zemaljska družba kralja Sigismunda», 40 para.

Branimir Brusina: «Gjuro Stjepan Deželčić» na spomen 50-godišnjice njegovja književnoga rada, 60 para.

Sjepan Sirofa: «Stošova slava», o 100-godišnjici rođenja, 30 para.
Vručje preporučamo sve te knjige našim čitateljima.

Razne.

Glavna skupština čitaonica.

U Baški obdržati će se dne 13. t. mj. (nedjelja) na 4 sata po podne, glavna skupština tamošnje čitaonice.

Ovogodišnje vojničke vježbe.

Ove su godine vojničke vježbe, osobito na Krasu, imale zlih posljedica, osobito radi pomanjkanja pitne vode. Vojničke bolnice u Trstu i u Gorici pune pucate su bolesnih vojnika. Povrh toga po Trstu se širi viest, da se je pred malo dana na Krasu dogodila velika nesreća. Iz jednog odjela pješačke pukovnije br. 97. pucalo se je sa ostrim nabojima, te su pri tome ubijena dva bosanska vojnika. Vježbe su odmah prekinute. Detaljnijih viesti nije moguće dobiti.

Osuda Siczynskoga nije potvrđena.

Poznato je, da je Siczyński bio osuđen od lavovskog porotnog sudišta na smrt na vješalima. No vrhovno kasaciono sudište nije potvrdilo ovu osudu i naredilo je, da se povede nova rasprava pred lavovskim porotnim sudištem. U obrazloženju se kaže, da postoji razlog ništetnosti, jer je lavovsko sudište nepravdno odbilo predloge obrane, da se ispita duševno stanje optuženika, kao što i njegov predviđivot s psihopatološke strane.

NOTIZIE.

Locali.

La festa di ieri pro ginnasio.

La festa che ieri i liberali e i socialisti in fraterno amplesso uniti fecero per preteso scopo di «coltura» riuscì maffa quanto mai. Fuori del recinto del luogo della festa v'era molta gente, ma dentro le signorine nei chioschi colle mani conserte al seno attendevano i rari ospiti. Più tardi scoppio pure una grossa questione fra i socialisti e i liberali, i primi pretendevano di aversi meritato il premio nel concorso delle fanfare, e i secondi non glielo volevano dare. Sono naturalmente tutte commedie e finte battaglie, tanto per divertire il pubblico. Noi quantunque villanamente provocati dal «Giornaleto» ci comportammo da persone civili e la cronaca non registra nessun incidente. Furono bensì i socialisti colla loro fanfara che diedero da fare alla polizia. Tutti i componenti la fanfara vennero denunziati per avere suonato per la città senza permesso. All'intimazione di star quieti, si oppose vivamente il socialista regnicolo Umberto Pazinatti d'anni 23 da Venezia. Questi si avventò furente sulla guardia e le estrasse la sciabola. A mala pena fu arrestato. Venne pure arrestato un altro socialista Giuseppe Kladrin.

Gravi indecenze.

Ci pervengono delle lagnanze sull'indecente modo di trasporto della carne per alcuni macellai (eccettuato il Vaupotif, una tedesca al mercato e qualche altro ancora). Le tende che coprono la carne devono venire ogni giorno lavate e invece in alcuni carri sono succide da fare schifo, vi sono due dita di sangue asseccato e miriadi di mosche vi svolazzano attorno. Di più alcuni macellai vanno per la città con le bluse sporche di sangue.

È dovere degli organi dell'annona di porvi riparo e di non permettere più simili gravi indecenze.

CORRISPONDENZE.

La risposta alla rettificca.

Lussingrande, 5. IX. 1908.

Alla rettificca del signor podestà nel di Lei stimato periodico del 29 agosto mi accingo di rispondere quanto segue:

È vero che dal comune fu fissato per la sepoltura il prezzo di cor. 200;

E' vero che i becchini chiesero pel loro lavoro cor. 80, e che essi appena dopo molte trattative, ed in seguito al mio energico intervento ridussero tale prezzo a cor. 60, il quale prezzo fu tosto versato in contanti dalla vedova.

Riguardo poi la contestazione del punto propriamente essenziale dell'intera circostanza, l'aver cioè egli (il podestà) fatto l'espressione ostile verso i forestieri, mi dispiace venir a sapere che il mio udito si trovi talmente in «disordine» da aver compreso l'espressione da me citata, in luogo delle parole dette dal podestà, tuttavia devo con piacere constatare che il capo comune contraddice nella sua rettificca quel sentimento animoso verso i forestieri.

In quanto alla lettera diretta dagli studenti, come nel «Giornaleto» di eguale data, non posso che rimanere nella mia osservazione che il giardino della Villa Mignon non fu da me giammai offerto per la festa dell'asilo infantile, circostanza, che viene provata dal fatto che nella mia lettera diretta alla maestra della scuola italiana si dice espressamente doversi far a meno della vendita di bevande spiritose, la qual cosa ad una festa destinata per adulti sarebbe stato del tutto irragionevole.

Mi rimarrebbe ancora, se volessi essere conseguente, ad occuparmi più da vicino colle espressioni «cavalleresche» nel nuovissimo prodotto della letteratura giornalistica italiana nel «Quarnero» del 29 agosto. Se tralascio però un tanto, allora ognuno il quale ha letto quell'articolo dedicato ad una donna, comprenderà benissimo per qual motivo l'ometto. «Le stile c'est l'homme» dice Buffon.

Con la presente ritengo la polemica su questa circostanza, almeno dal canto mio, come definitivamente chiusa, ringraziando codesta rispettabile redazione per la pubblicazione. *Angy Wüste.*

Varie.

Sull'Assicurazione degli impiegati privati.

La libreria ed. F. H. Schimpff di Trieste pubblicò l'interessantissimo opuscolo del titolo: «Cosa deve assolutamente sapere ogni padrone ed ogni impiegato» dell'assicurazione degli impiegati privati. Esposizione popolare in domande e risposte del Dott. Uberto Korkisch.

Il prezzo dell'opuscolo è di sole Cor. 1. Già il solo titolo raccomanda l'opuscolo; v'è in forma popolare spiegata tutta la abbastanza complicata nuova legge e vi sono le soluzioni di tutti i più difficili quesiti.

La questione dell'Assicurazione pensioni che interessa tutti gli strati della popolazione, si presenta di tutta attualità ora che un'ordinanza del governo ha fissato il termine per la relativa iscrizione degli impiegati privati, ed è quindi che in un buon punto ci viene il detto opuscolo scritto dall'esperta mano di un uomo verissimo nel ramo assicurazioni.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i DR. Odgovorni urednik: ANTE BELANIC.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

DOBRO iduća gostiona sa kugljanom u dobrom mjestu daje se u najam. Upitati se u skladištu piva Cuzzi. 151

CHI DESIDERA fare il cambio di suo violino con un apparato fotografico e un mandolino, oppure farne di questi l'acquisto, si rivolga in Via Nesazio 28, i piano. 149

VENDONS botti vinatè ed usatè di rovere e castagno, nonchè barili d'olio vuoti, da 3-3½, ett. usabili anche per vino, presso Tommaso Fonda via Sissano. 147

Podpisana uprava restoracije „Narodnog Doma“ u Puli, uslobodjuje se javiti p. n. općinstvu grada i okolice, da je od sada unaprijed svaku večer u prostorijama

„Narodnog Doma“

veliki tamburaški koncerat

1. hrvatskog tamburaškog zbora.

Na programu je preko 200 različitih komada. Početak je koncerta u običnim danima u 6 sati na večer a nedjeljom i blagdanima, od 9 u jutro do 1 sat po podne i od 4 sata unaprijed poslije podne.

Ulaz besplatan.

Za dobro piće, jelo, kao i brzu podvorbu potpuno je oskrbljeno. PULA, dne 3. septembra 1908.

Za što mnogobrojini posjet moli uprava restoracije „Narodnog Doma“.

PEKARNA

Ljudevit Dekleva

Via Campo Marzio br. 5 — Podružnica Via Veterani br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

PANIFICIO

Lodovico Dekleva

Via Campo Marzio N. 5 — Filiale Via Veterani N. 1.

Vendita pane fresco tre volte al giorno.

Servizio diretto a domicilio e nei pubblici locali.

Vendita farine d'ogni qualità dai migliori mulini a prezzi di giornata.

Servizio celere e inappuntabile.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplatoju zadrugarski dionova jedan ili više po krana se.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te pladn od tetoga e' 1/2, isto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uisložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkna, a iznose od 1000 K ako se nije kod uisložene suglasno ustanovio vodi ili manji rok za odka, uz odka od 8 dana.

Zajmovo (posudu) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenico i uzidkioe uz gosanotju.

Uredovni sati svaki dan od 9-za sati prije podno i 3-6 sati poslije podno; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Društvena pisarna i blagotju: nalazi se u vialo Carrara vlastita kupa (Narodni Dom) prvi pod dno, gdje se dobtvaja: publicke informotju.

Ravnateljstvo.

Otkupna i 3 srebrnini kolajzani u Serai godina 1881. 1884. 1890. Častna diplomu i stiska kolajna u Vidnu godine 1903. Diktio kolajna i zasluzni krti u Rimu godine 1903.

J. Kopac

Svijećarna na paru

J. Kopac, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.

Preporuča peč. svećenosti, obznanom starešinstvu, p. n. glavnom obdaru svjetla iz prijesnog vjetrovoga voaka. Kilogram po K 5. Za prijesocet jamim i K 1000. Tuzina Myrriasa Styrax Stika i stiska za vjetrov svjetlo po jectini ojeat. Og. Trgovcima preporučamo svjetlo za pogrebe, sa boljšim drveo, vjetrov svjetlo i sred najelitnije vrsti sa vjetrov stiska cijena. **Isat vjetrov kupačnik u svjetloj mračno po asvjetoj vjetrovoj cijeni.**

Mo zahitjev kolajna i jectini franke.